

ganske vist først ordenlig begynder, naar Kvinderne i det hele taget rejser sig til offentlig Interesse, men dog ikke kan fremtræde i hele sin Kraft og Betydning, før de selv bliver med og selv taler sin Sag. Det er en ganske simpel Erfaring, at det er ikke Skomageren, som føler, hvor Skoen trykker, men det er den, som har den paa. Det er ikke at vente, at man skal kunne se paa den anden store halve Side af Livet, som hedder den kvindelige Side, og at man skulde kunne forstaa det saaledes og være villig til at imødekomme det, saaledes som Tilfældet vil blive, naar det er Kvinderne selv, som tager fat i det. Hovedindvendingen mod, at Kvinderne skal deltage i det offentlige Liv, er jo den gamle Tale om, at de skulde miste, hvad der kaldes deres Kvindelighed. Men Begrebet om, hvad Kvindelighed er for noget, varierer ganske betydeligt, og har i de sidste Snes Aar endog aldeles omformet sig hos de allerfleste Mænd lige saavel som hos de allerfleste Kvinder. Det var ikke saa særdeles længe siden, at man opfattede det som ukvindeligt, at en Kvinde tjente sit Brød ved eget Arbejde. Det er ikke længere end i vore Bedstefædres Tid, at vi kunde træffe paa denne Tankegang; men dette har nu saa aldeles forandret sig, at selv de mest konservative Mænd er enige med de mest vidtskredne liberale i dette, at det gælder at udruste deres Døtre med de nødvendige Kundskaber og Færdigheder til selv at kunne bane sig Vej gennem Livet, og man ser ikke det længere som Brud paa Kvindeligheden, at der fra Kvinders Side tages fat paa alle de mangfoldige Gerninger, hvori de staar. Ja, konservative Mænd har endog ladet sig føre med til at aabne Kvinder Adgang til Universitetet og lignende; de har kanske fra først af gjort Modstand, men er bleven enige i, at saa bør det være. Jeg er sikker paa, at de om nogen Tid finder, at Embedsstillinger lige saavel som Embedsksamere bør aabnes for Kvinder. Alt dette har i Løbet af nogle faa Aar forandret Menneskenes Opfatning af Kvindelighed. Det samme gælder den Ting, som maaske er mindre fremme end det første, at det har været og er endnu en meget almindelig Opfatning blandt Mændene, at det er ukvindeligt for Kvinder at udtale sine egne bestemte Meninger, at have sine egne bestemte Meninger, at modsige Mændene og være aldeles uafhængige i og for sig i sine